

VASÁR NAP

EGYHÁZTÁRSADALMI KÉPES CSALÁDI LAP.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
TÓTHFALUSI JÓZSEF,
ev. ref. lelkész.
TÁRS SZERKESZTŐ:
PAÁL GUSZTÁV,
ev. ref. koll. tanár.

KIADJA:
Az Erdélyi Ref. Egyházkerület
„Egyházi Ertekezlete“

Megjelenik:
minden vasárnap egy iven.
ELŐFIZETÉSI ÁR:
Egy évre . 4 kor. Negyedévre 1 kor.
Fél évre . 2 kor. Egy szám ára 10 fill.

Szerkesztőség és kiadóhivatal
hová a lapba szánt kéziratok
reklamációk és
előfizetési pénzek küldendők
Maros-Vásárhely,
Szentgyörgy-utca 9. szám.
ev. ref. lelkészi lakás.

Tökéletességeink.

I.

Az embernek főkötelessége megismerni a szellemi élet törvényeit. Az anyagi világban szinte öntudatlanul fogyasztjuk a hőt, veszünk lélegzetet, vonjuk el környezetünkből az ételt és italt életünk fenntartására és így igen jól tudjuk, hogy környezet nélkül nincs élet. — Ezt az egyszerű tapasztalati igazságot azonban a szellemi világban csak nagy lassan tudjuk alkalmazni

Miért? — Azért, mert az ember a szellemi környezet szükségét sohasem látta be egész világosan. azt t. i., hogy a lélek elvész Isten nélkül, mint a test eledel nélkül. A keresztyén vallás pedig egész világosan hirdeti Isten nagy kijelentését: nálam nélkül semmit sem cselekedhettek! És amidőn felmutatja Isten tökéletessége mellett az ember gyarló voltát, ürességét és szívében a bűnnek gyökerét, egyben felhívja, hogy Istenhez térjenek, a lelki élet éltető napjához. — Éppen ezért mert szent vallásunk tanítja, mi a Krisztus által ajánlott örökélet vizét kell, hogy kínáljuk a lelkeknek, hogy minden szellemi emberekké, Isten gyermekeivé legyenek. Ezt pedig az által tehetjük, ha hirdetjük és életünkkel megpéldázzuk az erkölcsi törvényeket.

Az erényt gyakorlás által valósíthatjuk meg. Ezért mondotta Jézus is: Én példát ad-

tam nektek, hogy amiként én cselekedtem, ti is úgy cselekedjete. — Tudjuk, hogy az erkölcsi törvény Isten akarátja, ezért aki az Istent szereti, az ő akarátát nem kényszerítésből, hanem szabad elhatározásból teljesíti, azt betölteni kötelességének tartja és így bizonyosságot tesz ezzel az Atya iránt érzett gyermeki engedelmessége felől. Az isteni törvénynek ilyen önkéntes betöltésével tehet az ember egyedül bizonyosságot arról, hogy ő új teremtmény.

Oly szépen tanítja a szentírás, hogy aki szeretetben marad, az Istenben marad. — Ezért kötelességeink teljesítésénél a szeretetet mindig szemeink előtt kell, hogy tartsuk, mert igazi áldás csak az olyan munkán van, amely nem kényszerüsből lesz teljesítve. Bizonyítékot nyújtanak nekünk erről ama társadalmi erények, melyek a művelt népek életét irányítják.

A keresztyén társadalmi életnek melegágya a család. A családi életnek pedig alapja a házasság. Bár a nem keresztyén népek is tiszteletben tartják a házasságot, mindazonáltal igazi tekintélyt a házasság életnek a keresztyénség adhat, amidőn azt Isten országával kapcsolatba hozta. — A keresztyénség tanítása szerint azért a házasságkötés feltétele a mély rokonszeny érzete, amely alapját a lelkek egységes harmóniájából nyeri. — Egyézésü és gondolkozásu emberek házassága csak boldog lehet, ha kötelességük iránt való érzésük oly szent, mint atemplom, amelyben a holtomiglan elhangzik ajkukon.

Ez a mély valláserkölcsi érzés, amely a kötelességek hű teljesítésében domborodik ki, biztosítja a házaset erkölcsi fedhetetlenségét és méltóságát. Szomorú jelensége korunknak, hogy a társadalom minden rétegében találhatók ma már olyanok, akik egész könnyelműen kötnek házasságot. Ezért van azután annyi szerencsétlen hajlék, amelyet a hűség lelke nem szentel meg és amelyben a Krisztusi szent erények szelleme nem lakozik, hanem a visszavonás és az ellentét annak zsarnok lakója.

És e körülményt még sulyosabbá teszi az, hogy amidőn a két céltudatlan lélek egymást így szenvedtetik, szerencsétlenné teszik gyermekeiket is. A gyermek nevelése a szülők kötelessége. Nincsen iskola, amely az erkölcsi törvényt úgy betudná írni a gyermekek érzelmevilágába, mint ahogy azt a szülők élő példája betudja véteni. Ezért a gyermekek jellemképzése mindenk felett a szülők kötelessége. Boldog az a gyermek, akinek tiszta lelkü, egyetértő, Istent félő és embert becsülő jó szülői vannak, az ő öröksége többet ér aranyból, ezüstből. És szerencsétlen a visszavonásban és ellentétben élő szülőknek gyermeke; bizony amit az ilyen szülők vétenek saját vérük ellen, égre kiált az és méltó az ég ítéletére.

Mivel pedig a családon épül fel a társadalom, sőt annak minden intézménye, minden nyomorult házasság egyben a társadalom szerencsétlensége is. És annál nagyobb, minél inkább kiemelkedik az helyzeténél fogva a tömeg milliói közül. Ezért tanítja a szentírás is: „Ti szülők neveljétek gyermekeiteket tudományban és az Ur beszédének intésében.” (Eféz. 6. r. 4. v.) — Csak a helyes nevelés mellett ébred fel a gyermekben a szülők iránt őszinte tisztelet és hála. E két tulajdonság pedig oly érték, hogy ezek nélkül boldog családot elképzelni sem lehet. Ha valaki háládatlan és tiszteletlen szüleivel szemben, avagy később lehet-e más módon azok iránt, akikkel az életben érintkezik és akik mégis sokkal távolabb állanak szívetől, mint azok?

Tudjuk az élet sok szomorú tapasztalataiból, hogy az elnevelt lelkek amidőn háládatlanok, egyben vallástalanok és jellemtelenek is. Kezökben még az áldás is átokká változik.

Ezért az egyén és a társadalom közérdeke, hogy aki családot alkot, az fontolja meg jól lépését határozza el: hogy úgy ékeskedjék élete a jó cselekedetekben, hogy akik őt látják, dicsőítsék a mennyei Atyát.

Péchy Árpád,
brassói ev. ref. lelkipásztor.

Kronika.

A középkor boszorkányai.

A középkor felfogása szerint az ördög fényes ajánlatokat tesz az embereknek. Aki szolgálatába áll, azt megszállja és boszorkánnyá avatja. Egy szent nevet adja neki és megsimogatja vagy megérinti. Az a hely aztán minden csipés, szurás ellen érzéketlen marad. Ez az ördög jele, a signum diaboli. Az ördög aztán többször meglátogatja hívét, majd átadja a letagadás elleni biztosítása végett titokzatos betűkkel írt pokoli szerződést, tenyerével pecsétet üt rá, vagy ujjával átégeti. Később halálos betegségeket okozó kenőcsöket, porokat is ad a boszorkánynak. Ujszülött gyermek szívéből és varangyos béka nyálából gyurt pilulákkal is ellátja. Ahová ezt a port elszórja a boszorkány, kigyók és undok férgek ezrei tenyésznek. Engedetlenség esetén azonban büntet is az ördög: kegyetlen görcsökkel gyötri hűtlen szolgáját. A középkori könyvek le is rajzolják a görcsöktől kintott boszorkányt s ezen illusztrációkkal lehetővé tették annak a megállapítását, hogy azok az ördögtől megszállt boszorkányok egyszerűen hisztero-epilepsziás görcsökben szenvedtek. A középkor azonban szanatórium helyett törvényszék elé vitte a beteget. A bírák fele világi, fele egyházi férfiú volt. A vádlotton először a signum diaboli kezdték keresni. Végigszurkálták tüvel a testét s ha nem találtak érzéketlen helyre, a csipővas, spanyol csizma, véresre korbácsolás révén próbálták a vádat beigazolni. Ha valaki érzéketlenségében hallgatott, azt mondták, hogy „az ördög felruházta őt a hallgatás bűbájával.” Ha kinjában boszorkánynak vallotta magát, legjobb esetben eltolonczolták az országból, a legtöbb esetben azonban lefejezték vagy megégették.

A boszorkányok működése mégis soká tartott és hozzá még nem is szigetelődött el, hanem járvány-szerűen elterjedt. Igen érdekes példa erre a louduni Orsolya-szüzek esete (1631.). Loudunben híres szónok volt akkortájt a szép Gaudier Orbán abbé. Világias modoráért sok irigye feljelentette a püspöknél, aki Richelieu biborossal együtt vágyva vágyott Gaudiert láb alól eltenni. Az előkelő családok lányaiból álló apácák között épp ebben az időben nagy riadalom támadt. A főnöknő éjjel nagy lármába tört ki s az összecsendült apácáknak elpanaszolta, hogy a meg-

halt Prior jött éjjel ágyához. — Mikor ez a jelenet többször ismétlődött, Mignon kanonok elment a zárdába ördögöt üzni. A szertartás alatt delirálni kezdett a főnöknő és Graudiert vádolta a megbabonázással. A görcsös vonaglás a többi apáczára is elterjedt s míg a főnöknő Astaroth ellen panaszkodott, a többiek már kilencz ördög kinzásáról panaszkodtak. Graudiert pörbe fogták, mert a városban elterjedt a hír, hogy a páter éjjelenként a falon át bemászott a zárdába az orsolyitákat megbabonázni. Graudiert azzal vádolták, hogy az ördöggel szövetkezett és egy gyermek-hus fogyasztó boszorkánygyűlésen is résztvett. A bordeauxi érsek tiltakozott ez ostobaság ellen és az apáczák gyógykezelését kívánta. De közben megérkezett Laubardemont államtanácsos, Graudier legnagyobb ellensége Párisból és elrendelte Graudier vallását. A kinzatások közt érkezett az ördögtől a párisi Bibliothèque nationale-ban máig őrizett levél, melyben Asmodée megígéri, hogy a főnököt példásan megfogja gyötörni. Ehhez járult, hogy Graudier a Sainte-Groix-templomba nem tudta kiüzni az apáczákból az ördögöt. Máglyára hurczolták. Az apáczákat azonban nem hagyták el a görcsök, sőt átragadtak a városbeliek nagy részére. Az ideges járvány Szt.-János, Szt.-Vitus tánca (ma chorea, vida-tánc) stb. néven igen elterjedt betegségek voltak a középkornak.

Pápák, egyházi tudósok hirdették a boszorkányok létezését. Lássuk egy orvosi szaktekintélynek, Laufnauer Károly egyetemi orvostanárnak véleményét, hogy egészen határozott ítéletet alkothassunk a kath. egyház vádjai alatt elégetett sok ezer szerencsétlenről. „Ha figyelemmel végigolvassuk ama könyveket és publikációkat, melyek az akkori időkben (a középkorban) ezeket a járványokat pedáns részletességgel leírták, lehetetlen félreismernünk a megszállott apáczákban ama hisztero-epilepsziás betegeket, akik ma klinikáinkon fekszenek. Náluk is ugyanaz a kezdete, tartalma, és lefolyása van a bajnak. Megvan igen soknál a signum diaboli is, azaz érzéketlenek. A mi klinikai betegeinkre nézve is csak oly ragadósak a görcsök, sőt még a deliriumok is, mint a középkorban, úgy, hogy sok görcsös beteget egy kórteremben nem is tarthatunk, mert különben a görcsös rohamoknak se vége, se hossza. Egyben azonban mégis különböznek a mostani betegek az akkoriaktól, — kevés kivétellel nem hiszik, hogy az ördög szállotta meg őket és nem delirálnak annyit vallásos dolgokról. Korunknak inkább természettudományi irányzata megváltoztatta a betegségeknek különös megnyilatkozása módját is. — Az exorcizmust vagy ördögűzést mi (t. i. orvosok) is gyakoroljuk, azon erős szuggesztiók segítségével, melyekkel a betegekre, akár ébren, akár alvó állapotban hatunk. Akkor, a korszellemnek megfelelően, a szentelt víz volt az orvosság s papért küldtek: ma orvost hivatunk s a patikába küldünk.“ (Előadások az idegélet világából, Budapest 1899. 62. old.

Kossuth Lajos.

(Születésének száznegyvenes évfordulója alkalmából.)

Irta: Dr. Dékány Kálmán.

De nem az elhagyott és üldözött bujdosó menekülő futása volt ez a hosszú ut, hanem életének egy fenséges jelenetekben, dicső ünnepeltetésekben, a legkülömbözőbb nemzetek rajongásig menő lelkesült tüntetéseiben bővelkedő korszaka; igazi diadalut, melyen az önző és hideg angol épen úgy ünnepli Kossuthot, mint a világ első kereskedő népe az amerikai yankee, s a heves vérű olasz épen úgy rajong érte, mint a könnyelmű francia.

És Kossuth épen olyan elragadó szónoklatokat tartott az angolok nyelvén, Angliában vagy Amerikában, mint itthon magyarul, a yankeek vagy angolok lelki világába is épen úgy beletudta élni magát, mintha csak saját magyar népiről volna szó. A magyar ügyért szónokolt a szabadság idegen hazáiban, a magyarok rabságát, a szerencsétlen elbukott nemzet sorsát festette le s az idegen nemzetet sirásra fakasztotta szavával.

A tiszteletére rendezett ünnepélyek akadatlansul követték egymást, s a bankettezők asztala moszék lett, templommá vált a korcsma, s félistenné dic-öült a bujdosó, a száműzött, kinek ihletett ajkairól ép oly áhitattal hallgatta a szabadság s a politikai evangélium örök ígét a boldogabb nemzetek fia, az idegen amerikai, vagy angol, mint egykor, évek előtt a reménység és lelkesedés dicsteljes napjaiban tul a tengeren, a Kárpátok tövénél élő de megfogyott, letiport és raboskodó nemzete! . . .

S mennyi lelkierő, mily csodás önmegtagadás, mily meseszerű hazaszeretet, hogy e férfiu e hatalmas és szabad nemzetek rajongása s a hódolat és tömjénezés minden képzeletet felülmuló nyilatkozatai között is csak az elhagyott földre, a pótolhatatlan és feledhetetlen hazára gondol vissza mindig s az egyénisége iránt mutatkozó részvétet és lelkesedést, nem a személye, vagy közelállói, hanem csak a haza javára szándékozik értékesíteni.

1852. február 9 én Kossuth Cincinnati amerikai városba érkezett és itt 23-án szabad-kömvessé avatták fel. A beavatáshoz szükséges önéletrajzot így írja meg: „Nevem K. Lajos; száműzött bujdosó lévén, állandó lakhelyem nincsen; jelenleg C-ban tartózkodom; korom 49 és fél év; foglalatosságom: visszazerezni szülőföldemnek szabadságát, Magyarországnak nemzeti függetlenségét s más nemzetek közreműködésével polgári és vallási teljes szabadságot eszközölni egész Európában.“ E vallomása egész nagyságát tárja elénk. Azt az ideális önzetlen nagy lelket, mely torivoi remeteségéig, utolsó lehelletéig, a sirig, nem szünik meg a maga elé kitűzött fenséges eszméért küzdeni!

S ő 1848. jul. 11-én, midőn szavának varázsa alatt megszavazta a 200,000 katonát, leborult a nemzet nagysága előtt; boruljunk le mi is nemzetünk legnagyobbjának emléke előtt s kérjük az ő megdicsőült szellemét, hogy nézzen le onnan a magasból a mi magyar hazánkra, ne feledjen el minket, az ő magyar népét, mely őt úgy szerette, ne feledje el a már szabad Magyarországot, a melyért annyit tett, hogy minden szabad röge az ő nevét juttatja eszünkbe. A monoki kicsiny udvarház legyen Mekkája a magyarnak, hová úgy zarándokoljon el, mint a mohamedán a szent városba, a hol az ő prófétája született!

— — — — —
— — — — —

Száznégyszáz éve annak, hogy Kossuth Lajos a magyar nép prófétája született s oda lenn a sirban nyugodtan aludhatja álmát: a szabad magyar nemzetnek most is úgy él emléke szívében, mint a legjobb apáé! S ha még egyszer azt izeni onnan a hant alól, hogy mindnyájunknak el kell menni, elmegyünk nem fog el a regimentje, ott leszünk mindnyájan!

Adj a magyarok Istene, hogy majd 100 év múlva is, a mi unokáink fiainak szabad magyar hazájában, a szabad magyar nép millióinak ég felé szálló imájában még szebben ragyogjon a név, a mi édes apánk, Kossuth Lajos neve!

Nőnek az árnyak.

*Nőnek az árnyak: közeleg az est,
Fölöttem immár bealkonyodik.
Reményem elmúlt, csak hitem él még,
Mely hiven kísér rideg siromig.*

*Ha vissza nézek elmúlt időmre
Mily élő hittel biztam én mindig!
Jónak, tisztának tartám e földet
És mindent, a mi rajta él, lakik.*

*Csalódtam folyton: kit jónak hittem,
Gonoszszal fordult az vissza felém;
Jó tetteimért bántalmat nyertem
S eltűnt reményem többé nem lelém.*

*A földi vágyak elhaltak bennem,
Csupán egy érzés ural engemet,
Majd a jövőnek nehéz napjain:
Megőrizhessem élő hitemet!*

*Mint a kőszikla — bős habok között
Rendületlenül áll és nem remeg:
Úgy álljon hitem! Öleljen által
Téged: Uramot s jó Istenemet! . . .*

*. . . A sötét árnyak elfödik egem':
Közelg az este s rám borul a vég;
Biztam, Jézusom szent kegyelmedben,
Hogy szálló lelkem hona lesz az ég.*

Jámborné Székely Lilla.

Kegyesség útja.

Előbb imádkozni, azután munkához látni.

Az északamerikai indiánok elleni háboruban történt, hogy a katonáknak egyik vitéz csapatát körükeríték a vadak. A csapatnak minden egyes tagja hősi bátorsággal volt eltelve, de mégis, mikor közvetlen a halál előtt látták magukat, nem tudva, hogy a vadak kezében mi várhat rájuk, az aggodás egy-egy árnya is rájuk vetette sötétellő fátyolát. De a csapat vezére egy pillanatra sem csüggedt. Mintha mi sem történt volna, mintha semmi veszedelem sem várna rájuk. Parancsot adott: „pihenni“! . . . Megrendelte katonáinak, hogy nyugodják ki fáradalmukat, csak az örököt kettőzteté meg, hogy ne védtelen állapotban üssön rájuk az ellenség. Azoknak, a kik az őket körül vett vad ellenre figyelmeztették, nyugodtan válaszolt: „Nem az ellenség, hanem az Isten kezében vagyunk.“ Majd miután jól kinyugodták magukat, sorba állítá katonáit s buzdító szavait így végezte: „*Most előbb imádkozni, azután munkához látni.*“ És csakugyan imádkoztak, vallásosan, buzgón előbb, azután bátran munkához láttak, de úgy keresztül vágták magukat az ellenségen, hogy még hajuk szála sem görbült meg. Örökigazság az: ha Isten velünk, kicsoda ellenünk?

Isten áldása.

Két gazdaemberről szól e kis történet. Az egyiknek egy pár hold földcskéje volt, de dacára annak, hogy nagyon rossz fekvésű helyen, mindig bő termésel áldotta meg az Isten. A másik gazda földjei pedig a határ legtermékenyebb részén voltak s mégis silányul, rosszul fizettek, úgy, hogy a rájuk fordított költséget is alig hozták ki. Az utóbbi gazdát szeriölött boszantotta az a dolog, mert ő büszke magaveti ember volt s mint ilyen, éppen nem volt vallásosnak sem mondható. Oda ment hát szomszédjához s csodálatát fejezve ki a szép gabona és bőtermés felett, azon nézetének adott kifejezést, hogy bizonyára valami mestersége van annak, hogy ilyen szép terméseket tud produkálni gyengébb minőségű földjeiben s kérte, hogy tanítsa meg őt is rá, mert kész megfizetni a tanítás árát. „Nem nagy a tudományom kedves szomszéd“ — szölt ez a gazda a másiknak — „de hogy a maga földje nem úgy terem, a mint kellene, az oka, hogy a vetőmagot nem készíti elé eléggé. Én mielőtt a vetéshez hozzá kezdenék, előbb mindig imádkozom. Próbálja csak meg . . . bizonyára eredményes lesz a próba . . .“

Én is azt mondom, hogy a ki azon panaszkozik, hogy dolgai nem folynak jól, hogy nem tud eredményt elérni: imádkozzék előbb; mielőtt munkáihoz fogna, kérje Isten áldását. Meg lesz az eredmény, a siker.

T. J.

Isten igéje.

A szegényeknek az evangéliumot prédikáljátok.

Máté 5, 2—11.

II.

„Boldogok, a kik éheznek és szomjúhozóznak az igazságot, mert ők megelégtetnek.“

Ne vegyülj azok zavart tömegébe, kik oly javak után futnak, melyek örömet nem nyújtanak. Ehezők ők, de megelégtetni nem fognak, futnak de czélt nem érnek. Bemocskolják lelkiismeretüket s mit érnek vele? feláldozzák lelkük nyugodalmát s üres szívvel mennek tova. Irányozd vágyaidat valami jobbra, törekedj azután, mi a szív vágyait kielégíti s örökkön táplálja. Keresd az igazságot, azon légy, hogy akaratodat összhangba hozd az örök, szent, Isteni akarat-tal; arra törj, hogy azzal ékesítsd fel magad a mi jó, szép és Isteni. Azért lángoljon a te szived, az legyen a te gyönyörűséged. Nem fogsz hiába epekedni. Isten igérete szól vágyaidnak, hogy kifognak elégtetni. Egyik tiszta élvezettől a másikhoz jutsz, magasztalod Istent, hogy sorsod gyönyörűséges.

„Boldogok az irgalmasak, mert ők irgalmasságot nyernek.“

Ne zárd be szivedet azokkal szemben, kik veled együtt a mennyei atya gyermekei; ne engedd, hogy a megemésztő önzés által jusson tönkre. Tárd ki azt s szeretettel karold át az emberiséget, nem elpuhult, meddő érzelmekkel, hanem tetterős önfeláldozással. Nézd csak, mily sokféle szükség vár szeretetedre. Nem egy könny gördül alá, melyet te felszáríthasz; nem egy sóvárgó vágy semmisül meg, melyet betölteni hatalmadban áll. Adni boldogítóbb, mint venni. Nincs tisztább öröm mint szeretetet gyakorolni. Embereket boldogítani, a nyomort enyhíteni s a panasz hangjait a hála szavaivá változtatni. Egy alkalmat se mulassz el, hol könyörületet gyakorolhatsz; mert alkalom ez arra, hogy az Isten tekintetbe vegyen. S gondold meg, hányszor van néked is szükséged könyörületre. Ha Isten vissza vonná tőled kezét mit tehetnél? Hova lennél, ha érdemeid szerint mérlegelne s cselekedeteid szerint bánna el veled?

„Boldogok a tiszta szívűek; mert ők Istent meglátják.“

Gondolj arra, hogy mire hívott el Isten. Tükör legyen lelked, melyből az ő képmása pillant ki, szentség, melyben az ő dicsősége lakozik s világosság ragyog elő az ő fényéből, az örökkévalóság gondolata szeretet az ő szeretetéből. Ne engedd, hogy e tükröt meghomályosítsa a bűn lehelete, ne engedd, hogy e szentséget megfertőzze a gonoszságnak széplője. Ápold kebledben a tiszta szent érzületet, mely szennyet nem tűr; tápláld lelkedet nemes érzelmekkel és isteni gon-

dolatokkal; szereteted egész hevével csüngj a főváln; tárd ki szivedet minden előtt, a mi onnan felül-ről jön s akkor bensődben valami csodaszerű mennyei élet fog kifejlődni. Isten kifogja jelenteni magát neked, hogy szemléld őt s kimondhatatlanul bizonyos leszesz róla. A sötétség szét folyik, a kétely eloszlik s minden gát (akadály,) megtörik. Megismered őt s boldog gyönyörrel tekintesz reá. És az ő világosságánál megérted önmagad; éltedet földerítve s a világot megdicsőítve látod s sok talány lesz megoldva előtted Istentől való élet lesz az, üdvösséges élet.

„Boldogok a békességet szerzők, mert azok Isten fiainak mondatnak.“

Ne segíts ott, hol az emberek czivódás és veszedés által a világot pokollá változtatják. Keresd a békességet s akkor öröm és boldogság veszen körül téged. Ne ragaszkodj makacsul, egyoldaluan a te jogodhoz. Ne aggasszon, ha vagy egyszer igazságtalanságot kell elszenvedned, sokkal jobb ez, mint igazságtalanságot tenni. Egy könnycsepp se vádoljon tégedet. Hol a gyűlölet sebet ütött, tégy oda te balzsamot. Hol a szenvedély sziveket szaggatott szét, fűzd ismét egybe azokat. Boldog foglalkozás ez, s mennyei atyádhoz tesz méltóvá. Mert ő a békesség Istene s a békesség gyermekeit mondja az ő fiainak. Ők azok, kik az emberiségben megőrzik az ő szellemét s utján egyengetik az ő világosságának a szivekbe; a legmagasabbnak szent, áldott családja ők, a kik betöltik a föld színét, s bár egymást nem ismerik, de egyforma szeretet és törekvés által vannak összekötve, hogy atyjuk nevében szent munkát végezzenek el. Légy azon hát, hogy közük tartozz, hogy ne légy e földön hazátlanul a világ sivár perpatvarától elragadva.

„Boldogok a kik háborúságot szenvednek az igazságért; mert azoké a mennyeknek országa.“

(Légy készen arra, hogy) . . . A legbékésebb érzület mellett sem fogsz megtámadatlanul maradni, ha az igazságnak és jogosságnak akarsz szolgálni. Ez azonban ne hozzon zavarba. Harczold meg a nemes harczot. Az igazságtalanság — e földön — szemben áll az igazságossággal s ijesztő hatalmak állanak szolgálatában. A sötétség ellen áll a világosságnak s uralmát nem egy könnyen adja fel. Azért, oh békesség gyermeke! légy kész a küzdelemre. Helyedből ne adj fel egy talpalatnyit sem. Légy kész, mindent eltűrni, ha az a te személyedet illeti, de hajthatatlan légy, hol az igazságért kell helyt állanod; türelmetlen minden igazságtalanság iránt, s kiméretlen az alyasággal szemben. Ne veszítsd el kedved, ha olyas érzület állhatatosan gunyolja buzgalmadat. Te egy nagy, láthatatlan kötelékek által összetartó hatalom csata sorában állasz, mely a szentséges Isten szemei előtt, a menny számára hódítja a tért s századokon át

győzelemről győzelemre halad. Adj hálát (Istenednek) az Urnak, hogy méltatott téged e küzdelemben való részvételre és örüj minden áldozatnak, melyet azért hozni tudsz.

Tóthfalusi József.

Egyháztársadalmi élet.

Meghívó. Az Erdélyi Református Egyházkerület Egyházi Értekezletének t. tagjai f. évi november hó 11-én (vasárnap) d. u. 4 órakor a theol. fakultás disz. termében tartandó évi közgyűlésre tisztelettel meghívjuk. Tárgyak: 1. Elnöki megnyitó. 2. Titkári jelentés. 3. Pénztárnok jelentése. 4. Jelentés a Vasárnapról és kiadványokról. 5. Jelentés az egyházmegyei egyh. értekezletek beérkezett javaslatairól az Egyházi Értekezlet munkásságának fokozása érdekében. 6. Indítványok. 7. Tisztujtás. Kolozsvárt, 1906. október 4-én. Nagy Károly, Ért. e. alelnök. Tárkányi György Ért. e. titkár.

Felhívás az egyházmegyei Egyházi Értekezletek nt. elnökeihez. Egyházkerületi Egyházi Értekezletünk — a múlt évi közgyűlés határozata értelmében — a f. évben a kerületi közgyűléssel kapcsolatban Kolozsvárt tartja közgyűlését és pedig november 11-én d. u. 4 órakor a theol. fakultás disztermében.

Tisztelettel kérjük az igen tisztelt elnök urakat, sziveskedjenek intézkedni, hogy a vezetésük alatt álló egyházmegye ez évi értekezleti munkásságáról szóló jelentést a kerületi Ért. titkára ez évi jelentés összeállítása céljából október 10-ig kezéhez kapja a tagok és az egyházmegyei értekezleti pénztár pontos kimutatásával.

Tisztelettel kérjük továbbá, sziveskedjenek értesíteni azokról a javaslatokról, illetőleg határozatokról, a melyeket egyházmegyéjük értekezletének közgyűlése az értekezleti munkásság fokozása érdekében elfogadott és a melyeket a kerületi értekezleti közgyűlés elé vinni határozott. Értekezletünk ez évi közgyűlésének tárgya ugyanis a jelentéseken kívül egyedül az értekezleti munkásság elevenebbé tételére vonatkozó javaslatok tárgyalása lesz, a mire nézve szivesen kérjük minden egyhm. Értekezlet javaslatát.

Egyben kérjük a mt. Elnök urakat: sziveskedjenek a pénztárnokot értesíteni a begyűlt tagdíjak beküldésére, illetőleg beszédésére, mivel központi pénztárunk nem tudja különben a fizetési kötelezettségeket teljesíteni. Szives üdvözlettel

Kolozsvárt, 1906. október hó.

Nagy Károly,
ért. e. alelnök.

Tárkányi György,
ért. e. titkár.

Meghívó. A marosi egyházmegye békescsalyi köre őszi rendes egyházi értekezletét Mosonban tartja meg olyó évi október 31-én d. e. Tárgysorozat: 1. Régf

gel 1/210 órakor gyülekezés tekintetes Szánthó Elek pátronus ur házánál. Onnan pont 10 órakor testületileg a templomba vonulás. A fogatok az állami iskola udvarán helyezendők el. 2. Gyülekezeti ének után imát mond Rákosi György nyárádszentannai lelkész. 3. Közének után Bocskay-émlékbeszédet a reformációi ünneppel kapcsolatosan tart Adi Sámuel nyárádszentbenedeki lelkész. 4. „Óda Bocskaihoz.” Irta és szavalja Staudner Mátyás tompai lelkész. 5. Az értekezletet megnyitó elnöki beszéd. 6. Mult jegyzőkönyv felolvasása. 7. Néhai Orbán Károly magyarosi lelkész élet- és jellemrajzát felolvassa Simon Gábor selyei lelkész. 8. Indítványok. 9. Zárt ülésben tisztujtás az állami iskola nagy termében. Az összes tagok megjelenését kérjük. Kelt Nyárádszentannán, 1906. október 1-én Sántha Albert, világi alelnök. Rákosi György, egyházi alelnök.

I r o d a l o m.

Kérelem a „BOCSKAI NAPTÁR” ügyében.

Tudva azt, hogy az irodalmi termékek közül az evangyéliomi naptárak legalkalmasabb eszközök az evangyéliumi igazságok szolgálatában, úgy gondoljuk, hogy kötelességünk eddigi 40 filléres naptárunk mellett 30 filléres naptárt is kiadni, mert nem mindenkinek van naptárra még 40 fillérje sem és vannak olyanok, a kik a 40 filléres naptár mellett még egy másikat is szeretnek venni (pl. tanyai használatra) s ha nem kapnak megfelelő evangyéliomi naptárt, kénytelenek másfajta venni. (Hitelent, szociálistát, kath., baptistát.) Ennélfogva, — ha rövid időn kellő számú megrendelést kapunk — hajlandók vagyunk eddigi „Keresztyén Népbart” naptárunk mellett egy „Bocskai Naptárt” is kiadni már a jövő 1907. évre. Felkérjük tehát az evangyéliomi irodalom barátait, sziveskedjenek ugy a szerkesztés, mint a kiadás dolgát pártfogással elnsegiteni: küldjenek a naptár részére minél több kéziratot s rendeljenek a naptárból minél több példányt a lehető legsürgősebben, hogy naptárunk idejében megjelenhessen. A legmelegebb rokonszenvét remélve maradunk teljes tisztelettel, Karcagon, 1906. október 1-én a „Magyar Biblia és Ev. Irat Terjesztő Társ.- Alap Kezelősége részéről *Nádasi József* titkár.

H i r e k.

— **Bibliai olvasó kalauz.** Adakozás. Jákób fogadása. I. Móz. 23, 10—22. A tized. III., Móz. 27, 30—34. Az Istené. I. Krón. 29, 9—17. Két sziv. II. Kor. 8, 9—15. Tehetségünk szerint. V. Móz. 16, 10—17. Rendszeres adakozás. I. Kor. 16, 11—9. Adakozás. Mal. 3, 7—12. — **Megszentelődés.** Isten hiv. I. Pét. 1, 13—25. Isten megszentel. Zsid. 10, 1—22. Szentség és engedelmesség. II. Móz. 19, 11—16. Szentség és tisztaság. II. Kor. 6, 14—17. Szentség és alázatosság. Fil. 2, 5—9. Szentség és dicsőség. Ján. 2, 20—27. Szent életet élsz-e? II. Pét. 3—1.

— **A maros-vásárhelyi nagytemplom.** E szép templom javításának ügye, dicséretes buzgósággal halad előre. Egyfelől az építető bizottság tervez és fáradozik a munkálat sikeres véghezvitelén, másfelől a gyűjtők és adakozók áldozatkész igyekezete készíti elő a jó ügyet. A szent célra újabban befizetett adományok a következők: Agrár Takarékpénztár részvénytársaság 500, Bürger Albert gyáros 200, Tauszik B Hugó 100, Tauszik B Hugóné önnagysága 100, Timár János birtokos M. Szentkirály 100, özv. gr. Bethlen G.-né urnő Kolozsvár 100, dr. Fenyvesi Soma orszgy. képviselő 100, Bustya Lajos építész 100, S. Illyés Sándor m. hiv. 60, Márványi Arthur kereskedő 50, Fogolyán Bogdán kereskedő 50, ifj. Csiszár Lajos építész 50, Veress László építész 50 korona. Az eddigi gyűjtés eredménye a 4100 koronát meghaladja.

— **Alapítvány.** Kinyén Sándor atyánkfia, egyházkerületünk buzgó irodaigazgatója, a rátoni egyházközség javára kepeváltás céljaira, 5000 koronás alapítványt tett. Ezen alapítvány elfogadása felett, a közelebbi igazgatótanácsi ülés döntött, hálás köszönettel vévén azt tudomásul.

— **Ki lesz az egyházkerületi közügyigazgató?** A legközelebbi egyházkerületi közgyűlésen lett volna betöltendő a Bartha Lajos volt hunyadi esperes elhalálózásával megüresült közügyigazgatói állás. Most az igazgatótanács azt javasolja az egyházkerületnek, hogy mint felesleges egyházkerületi tisztséget törölje el, illetőleg ne töltsse be.

— **Evangeliumi mozgalmak Ausztriában.** Már szó-lottunk arról, hogy az evangelium világossága a pápás Ausztriában is mind jobban-jobban hódítja a lelkeket. Az elmúlt évnegyed folyamán Bécsben 368 személy tért ki a katolikus egyházból és lett az evangelium hívévé. Steierországban 308 esetben történt áttérés és a salzburgi ev. lelkészi hivatal területén, hol a megelőző egész év folyamán 69 áttérési eset fordult elé, 1907. jan. 1-től ápril. 1-ig 55 az áttérők száma. Brünben 30-an s Csehországban, a régi Husszita ivadékok között szintén több száz áttérés történt. A kis Rizmanje községnek 500 lelket számláló egész lakossága protestánsná lön. Érdekes, az ausztriai diák egyletekben észlelhető evang. mozgalom ereje is, a melyek közül, csak a Szászországban, illetőleg a Gracban törtétekről, emlékezünk meg. Az ottani egyetemi hallgatók között történt áttérések száma 1899-óta közel egy harmad ezer és pedig 75 jogász, 42 orvos, 44 tanár, 64 technikus, 80 erdészeti akadémiai hallgató. Mennyi lehet a többi egyetemek ifjusági egyesületeiben történt áttérők száma?

— **A kalvineum.** A pesti református egyházközség nagy építkezéseket akar végbeinni Kálvín-téri épületeinek a helyén. Az ugynevezett Kalvineumot akarja odaépíttetni, a melyben nagy gyűléstermeket is készíttetnének a konventek, zsinatok stb. céljaira;

ott helyeznék el az egyházi alapok helyiségeit s esetleg a püspök lakása is ott lenne. A mérnöki hivatal két alternatív-tervet mutatott be az új épületcsoport elhelyezésére. Az egyik szerint a telek megcsonkítást szenvedne, a tér megszélesítéssel, a másik szerint a telek lehetőleg épségben maradna. A mérnöki hivatal azt is tervezi, hogy ezzel kapcsolatosan a Ráday-(az-előtt Soroksári) utcát a Két oroslán épület oldalán 13 öltre megszélesítenék. A középítési bizottság, az ügyosztály javaslata szerint elvben a második sorban említett megoldáshoz járult hozzá. A tervet azonban előbb közlik a református egyházzal, az aziránt való nyilatkozattétel céljából, hogy a Kalvineumot eme terv szerint képesek-e fölépíteni. A Ráday-utca megszélesítésének az eszméjével a bizottság most nem kíván foglalkozni, mert ez csak hosszú idő alatt volna végrehajtható.

Hirek az országból

— **Miniszteri tanácskozás.** E héten csütörtökön délelőtt 11 órakor miniszteri tanácskozás volt, a melynek tárgya az 1907. évi állami költségvetés végleges megállapítása volt s ezt követőleg Wekerle Sándor miniszterelnök Bécsbe utazott, a hol a király külön kihallgatáson fogadta. A miniszterelnök ekkor a király elé terjesztette az 1907. évi költségvetést és több folyó-ügyről tett jelentést.

— **Uj kir. alügyész.** A király Gyöngyössy István drt. sárkányi kir. járásbirósági albirót, a kézdivásárhelyi kir. ügyészséghez alügyészsé névezte ki. A megérdemelt előléptetésben részesült kir. alügyész Gyöngyössy István segesvári áll. polg. iskolai igazgatótanár fia s a kit mi is szívesen üdvözlünk nagy reményekre jogosító fia eme kinevezése alkalmából.

— **Kossuth programja.** Kossuth Ferencz a már ismertetett törvényjavaslatokon kívül, elő akarja segíteni a munkásházak építését. A külkereskedelmi statisztikára vonatkozó törvényjavaslat is kész és a ház elé kerül. Ez a törvényjavaslat az áruforgalmi statisztikát összhangzásba hozza az új magyar vámtarifával és azt önálló alapon szervezi. A szabadhajózás kérdésében Kossuth messzemenő ujitást tervez. Ennek már mutatkozik az eredménye, mert már is bejelentették egy új hajóstársaság alakítását. Tervezi még Kossuth a mértékügynek államosítását és az idevonatkozó törvényjavaslat a mértékhitelítés egész rendszerét megváltoztatja. A közszállítások kérdése egyik hatásos eszköze lesz Kossuth iparfejlesztő akciójának.

— **Igazságügyi reformok.** A miniszterium legelső munkája a kuriai biráskodásról szóló törvény revíziója lesz. Ezután legfontosabb és legsürgősebb föladatnak a székelyföld birtokrendezését és általánosságban a telekkönyvek rendezését tartja a miniszter. Ezzel

kapcsolatban már az 1907-iki költségvetésben 50 új telekkönyvi birói állást szervez a kormány. Ha ezzel a reformmal elkészül a kormány, akkor a végleges perrendtartás és azután a birói szervezet kerül sorra s ha azután még lesz rá idő, csak akkor következik majd az anyagi kódex megalkotása. A sajtójog terén egyelőre mit se tesz a kormány. A végleges perrendtartással kapcsolatban fogja a miniszterium elkészíteni a tőzsdereformot s a keresk.- és váltótörvényszék ügye is ekkor kerül napirendre.

— **Wekerle a királynál.** Bécsből táviratozzák, hogy a király szombaton, október 6-án délelőtt 10 órakor külön kihallgatáson fogadta Wekerle Sándor miniszterelnököt. Wekerle a legutóbbi minisztertanács határozatáról referált az uralkodónak. Hír szerint Wekerle bécsi tartózkodása alatt Goluchowszky külügyminiszterrel is tárgyalásba fog bocsájtkozni a delegáció elé terjesztendő beszámoló dolgában.

— **Rákóczy hamvai és a szultán betegsége.** A szultán elleni merényletről elterjedt hírek még sem voltak alaptalanok, minek egy újabb bizonyítéka az, hogy Wekerle Sándor miniszterelnök előbb nem akart beleegyezni Rákóczy hamvainak hazaszállításába, mert attól tartott, hogy a szultán betegsége következtében zavarok fognak beállani Törökországban, melyek végkép megakadályozzák a szent hamvak hazaszállítását.

— **Új pénzügyintézet.** Aranyosszéki takarékpénztár rt. czég alatt Kövend székhellyel, új pénzügyintézet van alakulóban, 25.000 K. alaptőkével (500 drb. 50 koronás részvény). Az új intézet a Torda-Aranyos vármegyei takarékpénztár rt. támogatásával létesül. Az alapítók élén Bethlen Bálint gr. főispán áll. Alapítók még: Adamosi Gábor lelkész, Betegh Miklós dr. alispán, Deutsch Albert kereskedő, Dobiecki Sándor máv. üzletvezető, Erdélyi Elemér főszolgabíró, Gál Domokos birtokos, Horváth Miklós dr. ügyvéd, Lőrinci Ákos dr. ügyvéd, Miksa Imre orszgy. képvis., Máté Lajos birtokos, Tanka Béla birtokos és Vertán Endre dr. orszgy. képviselő.

— **A függetlenségi párt értekezlete.** Az országgyűlési függetlenségi párt a nyári szünet után első pártértekezletét okt. 10-én, szerdán tartja meg a párt Erzsébetköruti helyiségében. Az értekezleten Kossuth Ferencz keresk. miniszter fog elnökölni.

— **A képviselőház munkarendje.** A képviselőház a most kezdődő ülészakban előbb a kereskedelmi miniszter két javaslatát: a munkásbiztosításról és a szabadhajózásról való törvényjavaslatot tárgyalja. A kormány még több más javaslatot terjeszt a képviselőház elé, úgy, hogy októberben a költségvetés tárgyalásába bele sem foghat. Novemberben a delegáció tanácskozása előtt kezdik meg az 1907. évi költ-

ségvetés tárgyalását, a melyet a delegáció után folytatnak. Hír szerint, a kormány három négy hónapos indemnitást fog kérni. A költségvetés elintézéséig egész sereg törvényjavaslat készül el, a melyet a jövő év elején tárgyal a Ház.

Az öreg Büki haragja.

A jó Sára néne megszokta egy esztendő alatt, hogy az ura napjában egyszer kidőhkösködjön magát, bár ez a dolog nem volt az inye szerint, lévén olyan jámbor, istenfélő perszóna, hogy az apagyilkosnak is megkegyelmezett volna, holott nagy magyarunknak ezen nagy mondásáról halvány sejtése sem vala. Az öreg Büki sem káromolta ezideig az eget, de mióta egyetlen csemetéje: az Eszti leányzó, tavaly ilyen tájban megszökött Kajdács Pista elől s azzal a sehonnai Mák Palival adta össze magát, bizisten, elment a kedve az imádkozástól s egy napot sem mulasztott volna el, hogy az emberi sors bölcs intézőjének szemére ne vesse ezt a csalafintaságot, mely nem fér össze sem a bölcseséggel, sem a jóakarattal, de még a hálával sem, mert azért az önzetlen buzgóságért, amit fél életén át kifejtett az Ur szolgálatában — lévén szabad idejében sekrestyés, csupa becsületből — ilyen fizetést nem várt az égi hatalmasságoktól.

Sára néne tehát, mint mondtam, megszokta az efféle Isten káromlásokat, legfeljebb imádkozott rá egyet magában, de amit ma mivel ez az eltévelyedett ember, az méltán megbotránoztatta.

Hazajöttében köszöntés helyett úgy a földhöz teremtette vadonat új nagykárolyi posztókalapját, hogy, Sára néne szerint, nagyobb puffant, mint a falu nagytekintélyű mozsáragyuja.

— Mi lelte már kendet megint?

— Kint voltam a tagba.

— Hát osztán mi köze a tagnak ehhez a szegény kalaphoz? — s olyan becézgetve törülgette a port róla, mintha bocsánatot akart volna kérni tőle.

— Mi köze? Hát a köze, hogy Kajdács Pistának olyan buzája van, hogy így lábán is megadna érte a zsidó 300 pengőt. Hej nehéz ezt nekem látni ott a tagom tőzsomszédságában! Ha elgondolom, hogy azt a két kis földet milyen szépen összeházasíthattuk volna! . . .

— Még most sem nyugodott bele?

— Belenyugodni? . . . Talán te már belenyugodtál?

— Hát hiszen már úgy sem lehet segíteni a dolgon.

— De nem ám, még imádkozással sem.

— Gábor, Gábor, ne káromold az eget.

— Hát magamat káromoljam, mert én eszeltem ki, ugy-e?

— Hát hiszen, ha a jó Isten így akarta.

— Hát ha így akarta, a truczcomra akarta, azt pedig nem érdemeltem ki tőle. Hanem nem is lát engem többé a sekrestye, de még a templom se. Ingyen szolgáltam neki 30 esztendőn át s ez a köszönet érte!

Sára néne befogta a két fülét, hogy a métély valahogy ki ne kezdje őt is, de nyilván titkolódzott benne valami, mert kerülgetni kezdte a dolgot.

— Igaza van kendnek, nem érdemeltük meg. Szép kis föld, jó kis föld, osztán éppen a mi ta-

gunkba szakad, mintha csak arra volna teremtve, hogy egymáshoz irják.

— No, ezt prédikálom én 100 esztendeje!

— Hát igaz is, de hát . . .

— Mit, de hát?

— Azért nem szolgált rá ez az új kalap, hogy úgy a földhöz vágja kend.

— Hát csak az bánt!

— Nem a! Hanem csak azt akarom mondani, hogy Mák Pali sem éhezetti Eszti.

— Nem-e? Hát azt honnan tudod?

— Hallottam.

— Hallottad? Kitől? Tán attól a hazudozó vén Saroglyásnéól?

— Nem attól . . . — s itt Sára néne szemének megnyitak rozoga zsilipjei és szörnyű könyörtölések közt bögte ki: — Eszti maga mondta! . . .

Büki uram azt hitte, hogy mindjárt rászakad a ház, pedig csak 5 év előtt huzatta fel tiszta téglából, még csodának sem találni benne egy mákszemnyi vályogat.

— Hol találkoztál te azzal a . . .

Itt-e! Nincs egy órája, hogy elment.

— És te beengedted?

— Nem kopogtatott.

— Itt vannak?

— Nagyon jól megy a sorjuk. Pali parádés kocsis az uraságnál, most jöttek haza nyaralni. Feles pénzük is van már félre téve.

— No, hát az jó lesz a koporsójukra!

Büki uram ezzel a kijelentéssel a fejére csapta a kalapot s a sarokból előkotorta czifra kézi baltáját.

— Az Isten szent szerelmére! Mit akar kend?

— Ezt ni! — mondta az öreg, fenyegetőleg rázogatva a fokost.

— Csak nem . . .

— De igen! — s ezzel elrohant.

Sára néne utána akart iramodni, de az ajtónál megingottak a lábai és elterült a földön. Ugy találta Saroglyásné eszméletlenül. Emberszeretettel becipelte az ágyba s levendulás eczettel igyekezett jóra kenegetni a szive tájékát.

Büki uram ezalatt feltartóztathatlanul rohant az uri kastély felé.

Még ide mertek szemtelenkedni! . . . Véréit issza annak a falu rosszának; azt a czudar leányt pedig hajánál fogva hurcolja végig a falun. Megtette volna ő ezt annak idejében is, de úgy eltűntek, hogy nyomukra se talált, tisztességes ember pedig nem bizta csendőörökre a háza becsületét. Ha szó esett Esztiről, azzal vágták ki magukat, hogy szolgálatba ment Pestre, ott aztán kereshetik. De most itt vannak, az ő csuijára. Hát ha így akarta, legyen meg az Isten akaratja.

Ugy rugta be a cselédház ajtaját, hogy legény korában is számot tett volna.

Pali épp akkor törölte meg a bajuszát a jó ebéd után s olyan csuppanó csókot nyomott az Eszti két orcájára, hogy Büki bátyánk megrökönyödve hőkölt vissza az ajtóból s tátott szájjal bámult rájuk.

Nagyot sikoltott az Eszti leány.

— Edes apám! — s abban a minutában ott csüngött a nyakán letéphetlenül.

Furcsa érzés bizsergett végig erre az öreg testén. Annak idején napról-napra kijárt a csók neki szívéből sarjadzott egyetlen leánytól, de akkor olyan konvencziós ize volt. Kijárt, hát jóformán fel se vette. Most

azonban, egy év után, nagyon szokatlanul hullt rá ez az édes zápor; belezsibbadt a lelke. A fokos lassankint kicsuszott a markából s egyszerre csak azon érte magát, hogy karjai Esztire fonódtak s visszaadta neki a csókot. De ez egyuttal magához is térítette édes kábultságából s eszébe jutott jövetelének tulajdonképeni célja.

A lehetőségig összeránczolta tehát homlokát s feltett szándékát irgalom nélkül végrehajtandó volt, mikor észrevette, hogy nincs kezében a fokos. Hol a csodába lehet? . . . Csak nem felejtette otthon? . . . és fürkészve nézett szét a szobában.

A Pali kezében volt, a ki nagy szakértelemmel méregette.

— Szép egy jószág; ezt keresi gazduram?

De ekkor már más dolgon akadt meg az öreg szeme. Ott az ágy mellett sarkokban egy kis bölcsőt pillantott meg s azt is kisütötte, hogy az a bölcső nem üres.

— Hát ez már megint mi?

Eszti felelt neki.

— A mi fiunk, az édes apámék unokája.

— Fiu? . . . Ezt már csak mégis meg kék nézni! — vélekedék az öreg és ráhajolt a bölcsőre.

— Az ám, ni! Oszteg olyan rózsás pufók, mint a farsangi fánk.

Rászakadt valami nagy teher s addig huzta-vonta a fejét, míg a szája a csecsemő szájához nem ért s akkor nagyot czuppantott rajta. A gyerek felriadt s már sivalkodásra illesztgette piczi száját, de mikor meglátta azt a föléje hajolt barátságos arcot, mást gondolt és ránevetett a nagyapjára.

Az öregnek kicsordult a könnye.

— Ne te, ne! Ki látott ilyet. Rám ismert a kis farkaskölyök.

Ködös szemmel fordult Esztihez.

— Osztán igazán a tiétek?

— Csak nem gondolja, édes apám . . .

— Dehogyan gondolom, édes magzatom, de hát mikor olyan furcsa! Osztán ni, mit is akarok mondani, voltatok már a jegyzőnél, papnál?

— Hogy lehattunk volna, mikor édes apám utját állta. Biz ez, szegény, amolyan zabi gyerek.

— Zabi gyerek volt a nagyapja! Még csak az kellene, hogy az én unokám zabi gyerek legyen! Van még pap a világon.

— Hát édes apám akarná?

— Akarnám-e!? — rivalkodék az öreg. — Hát hogy a kacskaringós istennyilába nem akarnám, mikor rám esmért az ördögadta, pedig sohsem látott világéletében.

— Hát megbocsájt édes apám Pistáért?

— Pistáért megbocsájtok, ha már így vagytok, hanem azt a szép földet, ott a tagam tövébe, sajnálni fogom mindhalálig.

— Hát azt pedig ne sajnálja, édes apám, egy perczig se, mert félig-meddig a miénk.

— A tiétek-e?

— Már megalkudtunk rá. Váltóba keveredett Pista s most úgy áll a dolog, hogy licitációra kerülne a föld, mivelhogy nem tud törleszteni. De hát úgy keveset adnának érte. Nekünk pedig a Pali kis örökségéből, a jó bérből, meg a gazdag borralalókból van annyi megtakarított summánk, ami elég lesz Pistának első rátára, aztán a többit is csak kispóroljuk majd a jó Isten segédelmével.

Büki uram levette fejéről a kalapot, de most

nem vágta a földhöz. hanem szépen ráillesztette az asztalra s imára kulcsolta a kezét.

— Ezt is te tetted, én jó Istenem, mégis okosabb vagy te, mint én.

Erre a foházkodásra eszébe jutott Sára mama is, ki az Isten akaratában való megnyugvás tekintetében ime bölcsőbbnek bizonyult nálánál s egyszerre olyan sietnemhetség vett erőt rajta, hogy csak úgy szakadozva vetette oda:

— A jegyzőnél meg a papnál pedig majd elvégzem a dolgokat. De siessetek ám ti is haza. Ezt a porontyot pedig itthon ne felejtsetek valahogy. De nem, ezt nem is hagyom itt. Adta, vásott kölykei, még ez is kitelnék töletek. hiszen, lám, most is nekem kellett hozzátok alázkodnom. Adjátok ide, viszem a nagyanyjához. Lássátok, nem is sir utánatok, tudja, kivel van dolga. No, Isten áldjon!

Már az utcán loholt, mikor Pali utána kiáltott:

— Apám uram! felejtette a fokost

Dehogyan felejtetem, fiam, neked hoztam prezentbe. Hordozd egészséggel. Osztán . . . izé . . . lám, még elfelejtettem volna . . . akad tán az én ládám fenekén is egypár garas ahhoz a földhöz.

Nagyon hosszalta az utat az öreg. pedig fél idejébe se került, míg visszafelé megtette. Mire haza érkezett, Sára nénét is eszméletre kente Saroglyásné csak sűrű könnyhullajlásait nem tudta elállítani semmiféle kendővel és beszéddel, mert Sára néne szentül meg volt győződve, hogy az a szörnyű ember most térdig gázol a vérben. Nem csekély volt tehát a megsebesítése, mikor gyerekekkel a karján, örömtől ragyogó arccal toppant be az öreg.

— No, asszony, itt hozom az unokádat! Ugy nézz rá, hogy okosabb, mint a nagyapja, mert én rá nem ismertem volna sohase, de ő az első pislantásra megismert engem.

Eder Pál.

A Dr. Schmidt G. főtörzsorvos és physikus által feltalált hires

FÜL-OLAJ

megszüntet gyorsan és alaposan időközi **süketiséget, fülfolást, zúgást és nehézhallást** meg idült esetekben is. Ára üvegenként használati utasítással 2 frt. Kapható **Debreczenben, Kossuth-utca 8. szám** az „Arany Egyszarvu“-hoz című gyógyszer-tárban.

Agrár Takarékpénztár r. t. Maros-Vásárhelyt.

Teljesen befizetett részvénytőke egy millió kor.
Fióktételek és kirendeltségek: Csikszereda, Gyergyó-szentmiklós, Marosludas, Marosujvár, Nyárádszereda, Parajd, Sz.-Udvarhely és Székely-Keresztur.

Van szerencsénk értesíteni, hogy Széchényi téri intézeti házunk földszinti sarokhelyiségében külön

Bank és Pénzváltó-üzletet

létesítettünk, melynek üzletköre a következő:

1. **Értékpapírok, idegenpénzek** és érmek vétele és eladása.
 2. **Tőzsdéi megbízások** teljesítése.
 3. **Sorsjegyek eladása letétjegyre** csekély foglaló lefizetése ellenében, a fennmaradó vételárt az intézet mérsékelt kamat mellett kölcsön adja, — akár pedig egyenlő havi **részletfizetésre** is. — Az első részlet lefizetése után a sorsjegyekre eső nyeresemény már a vevőt illeti.
 4. **Sorsjegy igérvények** kibocsátása minden huzásra.
 5. **Árfolyam veszteség elleni biztosítás.**
 6. **Kisorsolt sorsjegyek** és egyéb sorsolt értékpapírok beváltása.
 7. **Előlegek nyújtása értékpapírokra** a legmérsékeltebb kamat mellett.
 8. **Osztálysorsjegyek előrusítása.**
 9. **Takarékbetétek átvétele** könyvecskékre, folyó és cheque számlára.
 10. **Szelvények beváltása** és új szelvények beszerzése.
 11. **Utalványok és hitellevelek kiállítása** bel és külföldi piacokra.
 12. **Letétek.** Elfogadunk értékpapírokat, okmányokat kezelésre vagy lepecsételt csomagban megőrzésre mérsékelt díj mellett.
 13. **Magánpénztárak (Safe deposit)** Értékpapírok okmányok, ékszerek, végrendeletek stb. tűz- és betörésmentes megőrzésére szolgáló rekeszek olcsó díj melletti bérbeadása.
 14. **Költségmentes megvizsgálása** sorsjegyek és mindennemű sorsolás alá eső értékpapírok huzásának.
 15. **Kivándorlóktól érkező** pénzek, utalványok és cheques legolcsóbb beváltási helye.
- Foglalkozunk egyáltalán mindazzal, a mi a bank- és pénzváltó üzlet körébe vág és szívesen szolgálunk felvilágosítással és utbaigazításokkal.**
- A pénzváltó üzlet hivatalos órái:
 délelőtt 8—1 óráig
 délután 3—6 óráig.
- Agrár Takarékpénztár Részvényársaság**
Maros Vásárhelyt.

FERENCZ JÓZSEF KESERÜVIZ

AZ EGYEDÜL EISMERT KELLEMESES IZŰ TERMÉSZETES
HASHAJTÓSZER.

„VASÁRNPAP“

EGYHÁZTÁRSADALMI KÉPES HETILAP,

== AZ ERDÉLYI REFORMÁTUS EGYHÁZKERÜLET EGYHÁZI ÉRTEKEZLETÉNEK KIADÁSA. ==

Szerkesztik: **Tóthfalusi József** ref. lelkész és **Paál Gusztáv** ref. koll. tanár, Maros-Vásárhelyt.

Mi a „Vasárnap“ célja?

A „Vasárnap“ célja az, hogy legyen a mi olvasni tudó és olvasni szerető magyar és első sorban erdélyi református magyar véreinknek komoly irányu, egészséges szellemi táplálékot adó, a világ dolgairól helyesen tájékoztató olvasmánya, a melyből tápot merítsen hitének, vallásos szükségletének; megismertesse teendőivel, hogy azok teljesítése által igaz keresztyén magyar ember lehessen.

Hogyan fizessünk elő a „Vasárnapra“?

A „Vasárnap“ előfizetési díja egész évre 4 korona, félévre 2 kor., negyedévre 1 korona. Előfizetünk úgy, hogy a megfelelő előfizetési díjat postán utalványozva a „Vasárnap“ kiadóhivatala címére Maros-Vásárhelyt, Szentgyörgy-utca 9. sz. címre elküldjük. A megrendelést észszerűen eszközölheti mindenki a maga illetékes lelkésze útján is, a ki szívesen fogja az előfizetési díjat hozzánk elküldeni.

Ne hanyagoljuk el a megrendelést, hogy a lap küldésében fennakadás ne álljon elé.

A „Vasárnap“ jutányos áron hirdetésekét is elfogad.

Ha a szép Maros-Vásárhelyen ügyes bajos dolga, akad ne mulassza el megtekinteni

az ev. ref. Kollegiumi könyvkereskedést

hol az irodalom legujabb termékei állandóan raktáron vannak, ép úgy szakmunkák mindenféle nyelven, imakönyvek egyszerű és pompás diszkötésben, ifjusági könyvek, folyóiratok stb. Bárhol és bárki által hirdetett mű legrövidebb idő alatt — portómentesen — megrendelhető.

Papíráru raktáram a legnagyobb, hol olcsó pénzen jó árut kap a t. vevő, mert 100 levélpapír és 100 boríték csinos dobozban csak 60 kr., amelynek eddig 1 frt. 60 kr. volt az ára. — 500 finom fehér irodai papír 2 frt 20 kr. 500 iv fogalmazó papír 1 frt 40 kr. Pecsétviasz, tinta, itatós papír, írónok és számtalan e szakmába vágó, de itt fel nem sorolható cikk a legolcsóbban beszerezhető.

Nagy gondot fordítok tanszerekre és tankönyvekre, népkönyvtárakra, havi részletfizetésre.

Jó és olcsó! ez a jelszó. — Postai megrendelések pontosan eszközöltetnek.

Az ev. ref. kollegiumi könyvkereskedés

MÁRVÁNYI ARTHUR Maros-Vásárhely. Főtér Bál-ház.

ADI ÁRPÁD

➤ KÖNYVNYOMDÁJA ÉS KÖNYVKÖTÉSZETE ➤

MAROS-VÁSÁRHELY SZÉCHENYI-TÉR.

Ajánlja két nagy gyorsajtóval, két amerikai gyorsajtóval, lyukasztó és több segédgéppel, valamint a legmodernebb új betűkkel jól felszerelt

könyvnyomdáját

minden e szakba vágó munkák gyors és izléses elkészítésére, feltűnő olcsó árak mellett.

Vidéki megrendelések azonnal eszközöltetnek.